

2

Projecte de dotació d'un servei mèdic-ambulatori a l'escola Negus Michael de la ciutat de Dessie (Etiòpia)

www.ipi-cooperacio.org

ipi COOPERACIÓ
INICIATIVA PRO INFÀNCIA

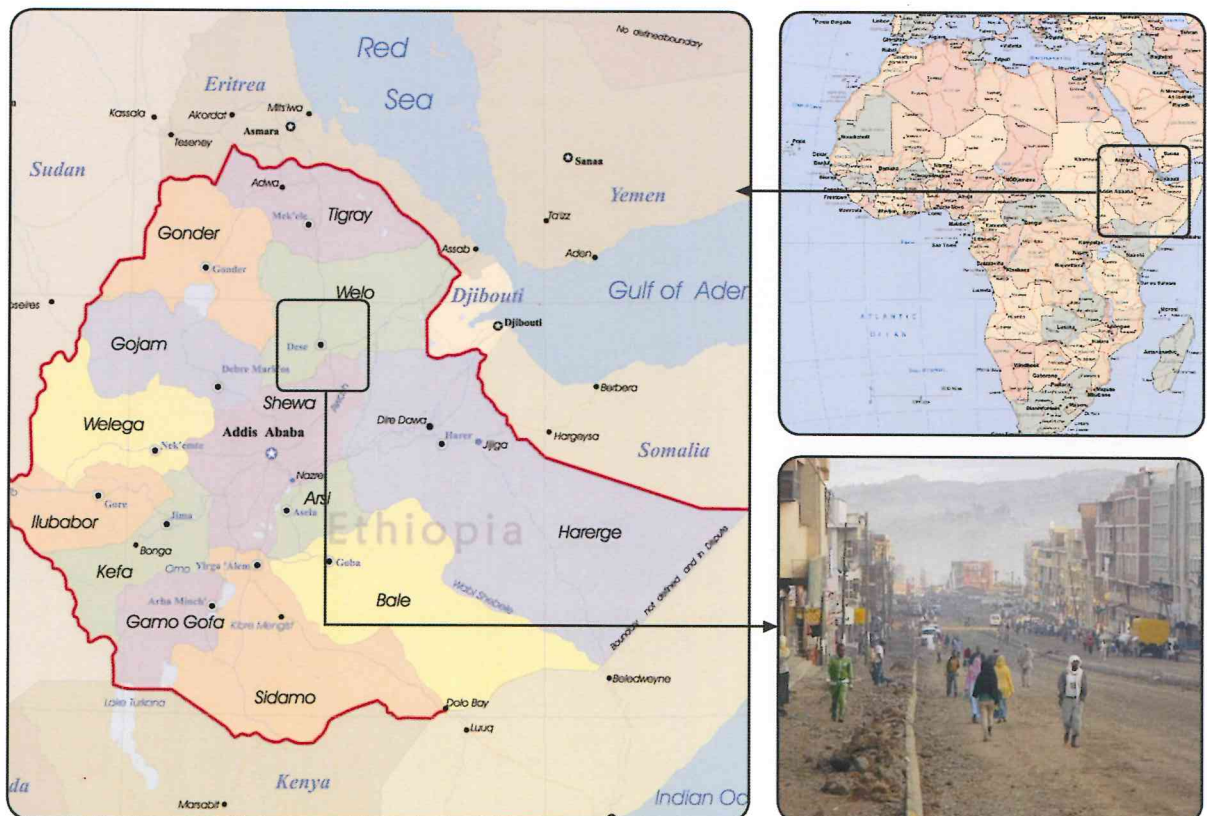
Projecte de dotació d'un servei mèdic-ambulatori a l'escola Negus Michael de la ciutat de Dessie (Etiòpia)

1. Dades de l'Entitat:

Nom: Associació Iniciativa pro Infància (IPI)
Direcció: Av. Gran Via nº 646, 1º 2ª 08007 Barcelona
Telèfon: 93 4120102
Fax: 93 4120220
e-mail: ipi@ipi-cooperacio.org
Nif: G-62236989

2. Localització geogràfica. Etiòpia. Ciutat de Dessie (Dese)

País: Etiòpia (80 milions d'habitants).
Ubicació exacta del projecte: ciutat de Dessie (Dese). Població: 200.000 d'habitants.
Capital de la província de South Wollo (3.000.000 d'habitants) a la regió amhara.

3. Justificació econòmica i social de la zona (Etiòpia):

Segons Nacions Unides, Etiòpia ocupa el lloc 171 de 182 països, amb un índex de desenvolupament humà de 0,414.

ALFABETITZACIÓ:	42,7 %
POBLACIÓ URBANA:	17%
ESPERANÇA DE VIDA:	46,9 anys
PIB PER CÀPITA:	970 \$
PROMIG DE FILLS PER DONA:	6,2
PERCENTATGE DE PERSONES AMB ACCÉS A AIGUA POTABLE:	17 %
MORTALDAT INFANTIL PER CADA 1.000 NAIXEMENTS:	114
LÍNIES TELEFÒNIQUES BÀSIQUES PER 1.000 HABITANTS:	5
METGES PER CADA 100.000 HABITANTS:	3
PEDIATRES A SOUTH WOLLO (3.000.000 HABITANTS)	2

4. Objectius generals i específics del projecte:

L'associació Iniciativa pro Infància (IPI), fundada l'any 2000 i amb llicència com a ONG a Etiòpia des de l'any 2003, té com a **objectiu principal la protecció de la infància, la defensa dels seus drets i el desenvolupament d'activitats pròpies d'una organització no governamental de desenvolupament.**

Des de la seva fundació, a IPI hem desenvolupat la nostra activitat de cooperació a Àfrica i, de manera especial, a Etiòpia. Allà, en l'actualitat, ens estem centrant en el suport integral i sostenible d'escoles, així com en la formació, dotació de recursos, infraestructures i materials de les mateixes. Una d'aquestes escoles és la Negus Michael, que imparteix classes a infants de primària i secundària, entre primer i desè grau. És una escola governamental de 1.250 alumnes, ubicada en la ciutat de Dessie, capital de la província de South Wollo, una de les més deprimides d'Etiòpia. **A IPI els hi estem dotant de materials escolars, els hi hem construït unes latrines,**

conduccions i fonts d'aigua, i en l'actualitat estem iniciant l'edificació d'un menjador polivalent. A més a més, estem apadrinant als 100 estudiants, majoritàriament nenes, amb majors dificultats econòmiques i socials.

El centre Negus Michael escolaritza a infants amb especials necessitats, estant situada en la barriada més pobre de la ciutat. Un 41% dels estudiants són orfes de pare o mare –o un dels dos progenitors, normalment el pare, ha abandonat la llar familiar, desentenent-se de la família–. Dins d'aquest percentatge, un 18% són nens i nenes totalment orfes, dels quals la meitat (al voltant del 9%) no compten amb un entorn familiar proper, vivint sols, al carrer o essent explotats com a treballadors domèstics o en altres activitats indignes per a un infant.

Dreta: algunes de les nenes apadrinades per IPI.

Abaix: vista general de l'escola Negus Michael de Dessie.

Aquestes situacions i les dificultats que aquests nens i nenes es troben en la seva vida diària, provoquen en la majoria dels casos abandonament escolar prematur, privant-los d'un millor futur i encaminant-los cap a situacions de risc que comprometen el seu desenvolupament personal i social. A més a més, la seva lluita diària, la seva precària supervivència, dista molt de ser digna i acceptable des de qualsevol context i/o punt de vista.

Dins de la nostra tasca de suport integral d'aquest centre, la salut dels nens i la creació -per inexistència- d'uns serveis mèdics mínimament sòlids pels estudiants, també formen part del nostre projecte global i d'aquest, en particular.

Molts dels estudiants de l'escola que, repetim, provenen dels extractes socials més pobres i desestructurats d'una comunitat especialment desfavorida, no tenen, a la pràctica, cap possibilitat de rebre una atenció mèdica ni ambulatoria en condicions. No poder rebre un diagnòstic ni tampoc seguir un tractament i seguiment adequats, provoca que simples i vulgars malalties nul·lament tractades -com una otitis- degenerin en greus patologies que afecten i comprometen seriosament el futur d'aquests infants -seguint l'exemple, una sordesa crònica.

L'actual absència d'una cobertura mèdica mínima per a la majoria dels estudiants de l'escola, provoca un greu sentiment d'impotència en el cos docent. Recentment, el director del centre ens va demanar ajuda en un cas concret, aconseguint impedir in extremis l'amputació d'una cama gangrenada d'un nen de 9 anys, essent l'origen un simple cop amb ferida, seguida posteriorment d'una infecció no tractada mèdicament, durant dos anys, per manca de mitjans per part de la família. No sembla tolerable, en un món que avança tecnològicament sense treva, que un infant perdi una cama per no tenir els mitjans suficients per a rebre, primer, les cures adequades, després els antibiòtics corresponents i, finalment, un cop la infecció s'ha instal·lat en l'os, per no comptar amb els recursos per sufragar una senzilla intervenció quirúrgica de neteja i sanejament de la cama, que és del que finalment es va encarregar IPI, amb un desenllaç feliç.

En Hussein, en procès de curació, i el resultat al cap d'uns mesos, en haver salvat la cama.

La salut i l'atenció mèdica de qualsevol infant és un dret inalienable, vital. Donar cobertura a aquesta necessitat bàsica ens sembla una obvietat, quelcom que mereix tot el nostre suport i esforços. Tot i això, a IPI volem anar més enllà del pur dret assistencial i considerem que lluitar per la salut dels estudiants i, sobre tot, per a la prevenció, és contribuir decisivament a una bona formació acadèmica i humana, que és el fi últim i principal de la nostra cooperació.

Ens expliquem. De la mateixa manera que amb els menjadors escolars volem arrelar els infants a l'escola i erradicar o minimitzar l'abandonament escolar prematur -alimentar-los, tot i ser també un dret i necessitat bàsiques, és només un mitjà més per aconseguir-ho-, amb la cobertura sanitària d'aquests estudiants pretenem i busquem exactament

el mateix: fidelitzar l'alumne a l'escola, contribuint a la seva formació acadèmica, humana i personal, que creiem que és la millor aposta per evitar les desigualtats i desestructuració social a mig i llarg termini.

Seguint amb aquesta idea, el nostre projecte, amb la col·laboració i complicitat del propi centre Negus Michael, és que l'escola es converteixi en un espai que cobreixi algunes o moltes de les mancances que els limitats serveis socials del país no poden assumir. Creiem que si els estudiants troben solució i/o recolzament a una part significativa dels seus problemes i mancances quotidianes -i sens dubte la salut és una d'aquestes dificultats-, ens aproparem a l'objectiu essencial: que cap alumne amb potencial i motivació, abandoni els estudis per causes alienes a la seva pròpia voluntat. Lògicament, els estudiants hauran de pagar un preu a totes aquestes cobertures; un preu simbòlic i intangible, però probablement transcendental, ja que condicionarà, segurament en gran part, el seu futur: aquesta "contrapartida" serà la seva assistència a classe i el seu esforç acadèmic.

A Etiòpia, culturalment, la majoria de la població dóna una enorme importància a l'educació i a l'escola. Són molt conscients, en general, dels beneficis, no solsament pel creixement personal i l'augment d'oportunitats en l'àmbit individual, si no –i aquí ve la gran diferència respecte a occident– per a la sàvia creença que aquests estudis i coneixements també revertiran en el creixement i millora de la comunitat i del país. Per tant, hi ha una part de la nostra tasca, la de sensibilització, que ja tenim molt avançada i en direcció favorable. Ara només ens queda articular la manera i els recursos per poder desenvolupar el projecte.

5. Habilitació d'una infermeria i conveni amb l'Ethio Hospital de Dessie:

• Habilitació d'una infermeria a l'escola.

El molt modest espai disponible a la Negus Michael.

L'escola disposa d'una sala de nova construcció, que ens cedirà per a l'habilitació d'una infermeria. Atès que no necessitem molt d'espai i que l'escola

Negus Michael ja en disposa d'un adequat pel projecte, el més apropiat, per minimitzar despeses i aprofitar els recursos, és utilitzar aquesta sala pel nostre fi. Aquesta petita construcció ha estat finançada per l'associació de pares i mares de l'escola Negus Michael, com a prova del seu compromís vers els estudiants i el seu futur.

L'habitació, senzilla però digna, fa uns 16 m² (4m x 4m). Està construïda amb els materials de construcció típics d'Etiòpia. Especialment l'espai interior i atès l'ús que li donarem, s'haurà d'arranjar i sanejar força per a que quedi el més protegit possible dels agents externs, tant climatològics com bacteriològics; instal·lar una porta i dues finestres hermètiques, enrajolar el terra, instal·lar els punts de llum en un fals sostre, endolls, pintura interior, etc.

També l'haurem d'equipar com a infermeria: llitera, taula, cadires, armaris, aparells bàsics, nevera per guardar medicines, ordinador amb impressora, etc.

Igualment, s'haurà de dotar d'un petit dispensari de medicines de primera necessitat, que s'haurà d'anar nodrint periòdicament: antibiòtics, analgèsics, antitèrmics, gases, col·liris, etc.

• **Contractació d'una infermera pediàtrica a part-time:**

Tot i que a priori semblaria que l'ideal seria la contractació d'un pediatre, analitzant la situació de la zona, no ens ha semblat el més apropiat. **A tota la província de South Wollo, territori en el que viuen 3 milions de persones, només hi han dos pediatres**, concretament a la capital, la mateixa ciutat on es troba l'escola Negus Michael, Dessie, població amb 200.000 habitants. Per tant, no seria lògic ni ètic comprometre un d'aquests pediatres, acaparant-lo la meitat del dia per a la nostra causa, per bona que sigui. Aquesta situació no és especialment diferent de qualsevol altra zona del país, a excepció, potser, de la capital d'Etiòpia, Addis Abeba.

Els dos pediatres de Dessie, el Dr. Leo i el Dr. Yohanes, ambdós etiòps però havent estudiat la carrera a Cuba, lamenten les seves dificultats per trobar metges que els ajudin. El motiu principal pel qual els facultatius no volen exercir a províncies són les condicions de vida de la zona, molt dures, amb molta feina però amb pocs mitjans, al·licients professionals i suports. No són, per tant, qüestions merament econòmiques, ja que les retribucions que ells ofereixen a Dessie són les mateixes que a la capital del país.

Per tant, la nostra recerca es va basar en un professional de l'àmbit sanitari que no comprometés les necessitats de la població de la zona. En aquest sentit, afortunadament, a Dessie existeixen força infermeres amb alta qualificació i experiència a les que poder implicar en el nostre projecte. Finalment, l'infermera seleccionada ha estat Momina Mohammed.

L'infermera, contractada directament per IPI-COOPERACIÓ, tindrà un horari laboral de 8:30 h a 12:30 h, dilluns i dimecres, i de 13:00 h a 17:00 h els dijous, en el qual visitarà a tots els infants de l'escola que ho requereixin a l'infermeria del centre Negus Michael. En aquestes visites, l'infermera valorarà la necessitat d'un diagnòstic, tractament o intervenció mèdiques, atenent a la dificultat o gravetat de cada cas. Per tant, en el supòsit que ella no pugui resoldre, per si mateixa i amb els seus coneixements i recursos, un cas concret, el que farà és una derivació –un bolant- per escrit a l'Ethio Hospital, clínica amb la que tenim un conveni de col·laboració.

Per la casuística que coneixem de l'escola, aproximadament dos tercers parts dels casos que es presentin podran ser resolts directament per la Sra. Mohammed, sense necessitat de valoració mèdica. Estem parlant de la cura de ferides, processos gripals, gastroenteritis, alguns problemes dermatològics, conjuntivitis, etc, incloent la prescripció i entrega de medicines. **Hem de ressenyar que la sra. Momina Mohammed té una àmplia experiència pediàtrica i valorar que en el context de la zona s'han d'aprofitar i expressar els pocs recursos de que es disposen.**

El salari mensual de la Sra. Momina Mohammed serà de 2.000 birr/mensuals (uns 120.- euros al mes) amb seguretat social inclosa.

• **Conveni amb l'Ethio Hospital de la ciutat de Dessie:**

Tal i com hem explicat, aquells estudiants de l'escola Negus que hagin estat expressa i documentalment derivats per la nostra infermera, rebran assistència a l'Ethio Hospital de Dessie, clínica privada dotada de mitjans, tant tècnics com professionals, per donar cobertura i sortida a la majoria de malalties i probemàtiques de salut que es presentin. **Òbviament, estem parlant d'un centre etiòp, amb estàndards propis de la zona, però probablement el millor que hi ha en un radi de dos-cents kilòmetres.** L'Ethio Clinic compta, a més a més, amb metges molt vocacionals que, com ja hem explicat, han apostat per exercir en aquesta zona, malgrat les dificultats i inconvenients que ja hem ressenyat. Un d'aquests metges és el pediatre Dr. Leo,

L'Ethio Hospital de Dessie.

però també hi ha un traumatòleg, un cirurgià, un oftalmòleg i un otorinolaringòleg, entre d'altres especialistes. La clínica també compta amb un laboratori pels anàlisis i amb els aparells de diagnòstic més elementals.

L'Ethio Hospital ja té convenis de col.laboració similars en vigor amb altres ONG, com Save the Children, fet que avala la seva competència.

Aquest conveni és una mena d'assegurança de salut escolar, una cobertura mèdica pels estudiants de la Negus Michael. Per fixar les condicions, en el conveni s'ha tingut en compte una mitjana de casos que la clínica cobriria mensualment, incloent-hi el diagnòstic, les proves, tractament i seguiments necessaris.

Per tant, el que es pretén aconseguir amb aquest projecte és que tots els estudiants de l'escola Negus Michael puguin rebre atenció digna i suficient, tant ambulatoria (a l'infermeria del centre) com mèdica i hospitalària (a l'Ethio Hospital).

El cost mensual que representarà per a IPI aquest conveni és de 3.000.- birr/mensuals (uns 180 euros al mes).

A aquesta quantitat hem d'afegir una partida de contingències, que serien aquells casos urgents i d'especial gravetat que sobrepassessin el pressupost mensual i que no admetessin demora en la seva atenció hospitalària. La quantia d'aquesta partida l'hem xifrat en 100.- euros mensuals.

6. Contraparts locals:

IPI, des de l'any 2003, és una ONG amb llicència a Etiòpia, una de les primeres d'Espanya en aconseguir-ho. Al país tenim una infraestructura estable que ens permet gestionar i controlar tots els projectes de cooperació que estem desenvolupant.

A Dessie, comptem amb una coordinadora de projectes, Yabsera Anawete, de formació psicòloga, i amb una assistent social que l'ajuda. A Addis Abeba, la capital del país, tenim un equip de més de 20 persones que dirigeixen tota l'activitat d'IPI-COOPERACIÓ a Etiòpia.

Les nostres contraparts locals en aquest projecte seran bàsicament tres:

-**Escola Negus Michael**; la segona més antiga d'Etiòpia, inaugurada l'any 1927. És la principal receptora de la nostra ajuda i els seus estudiants, els beneficiaris d'aquest dispensari i serveis mèdics.

-**Ethio Hospital**; clínica amb la que desenvoluparem el conveni de col·laboració. És un centre dotat amb les infraestructures, mitjans i professionals mínims necessaris per garantir una bona cobertura sanitària.

Mare i filla amb estudis becats per IPI de l'escola Negus Michael.

-**Associació de pares i mares de l'escola Negus Michael**; és l'entitat que ha assumit el finançament de la construcció de l'espai que servirà com a dispensari mèdic. IPI s'encarregarà d'habilitar aquest espai, condicionant-lo i equipant-lo com a dispensari mèdic. L'associació de pares i mares, un cop passat el primer any de funcionament del projecte, també assumirà part de la despesa dels serveis mèdics pels estudiants de l'escola.

7. Col·laboracions d'entitats catalanes:

Independentment de la recerca de recursos a través d'altres organismes, empreses i administracions, IPI rebrà anualment i de manera indefinida, el suport de les següents entitats:

-Fundació Widex; que aportarà 3.000.- euros anuals.

-Cap de la Dreta de l'Eixample; que aportarà 3.000.- euros anuals.

Aquestes aportacions serviran per cobrir **part** de les despeses fixes que generarà el projecte a llarg termini: el salari de l'infermera, el conveni amb l'Ethio Hospital, les contingències excloses i l'aprovisionament periòdic de medicines.

D'aquesta manera, assegurem que el projecte tindrà continuïtat pel que fa al seu finançament futur.

8. Sostenibilitat del projecte. Implicació de l'associació de pares i mares de l'escola Negus Michael:

Per a que aquest projecte esdevingui una realitat, necessitem la complicitat i la implicació de la comunitat. IPI té una trajectòria de col·laboració de molts anys a la zona, assolint sempre la participació activa i compromesa de la ciutadania i dels ens locals en tots els projectes, en aquest cas de Dessie.

Per a nosaltres, com a ONG, un projecte que no sigui sostenible, que no es pugui auto gestionar i que no pugui ser assumit, en part, per la comunitat, és un projecte sense massa sentit i probablement condemnat al fracàs.

L'associació de pares i mares de l'escola Negus Michael ha estat sempre un exemple de com un col·lectiu de persones lluiten pel futur dels seus fills, amb pocs mitjans, però amb molt compromís. Per a IPI, ells són la millor garantia de que el programa tindrà continuïtat.

La necessitat de donar una cobertura mèdica als estudiants va partir d'aquesta associació, que ens va demanar el nostre suport. El següent pas va ser la construcció de l'espai on ubicarem el dispensari i que ha estat íntegrament assumit pels pares i mares dels estudiants.

El proper objectiu al que s'ha compromès l'associació de pares i mares de l'escola Negus Michael, un cop IPI hagi arranjat, habilitat i dotat al dispensari de tots els recursos mínims necessaris i un cop el servei mèdic escolar porti un any de funcionament efectiu, serà assumir una part de les despeses fixes que generarà el programa, en la mesura de les seves possibilitats.

9. Pressupost del projecte:

a) Despeses d'inici del projecte:

-Arranjament de l'espai disponible com a dispensari mèdic:

Ciment x 15 sacs	500 €
Rajoles x 25 m2 (16 m2 dispensari + 9 m2 porxo)	375,00 €
Pis x 25 m2 (16 m2 dispensari + 9m2 porxo)	250 €
Instal·lació electricitat	350 €
Instal·lació sostre fals	150 €
Instal·lació font i pica d' aigua	225 €
Instal·lació porta + clau	325 €
Instal·lació finestra	175 €
Mà d' obra peons	150 €
SUBTOTAL 1	2.500 €

-Equipament del dispensari:

Llitera per a revisions	525 €
Ordinador + Impressora	900 €
Nevera per medicines	450 €
2 prestatges	125 €
Taula	250 €
Cadires X 3 unitats	90 €
Armari amb frontal de cristall i prestatges	300 €
Paper doble còpia X 500 unitats	30 €
Llum amb lupa	125 €
Otoscopi x 2 unitats	65 €
Esfigmomanòmetre (Itàlia) x 2 unitats	50 €
Estetoscopi x 2 unitats	12 €
Bàscula fins a 150 kg amb mesurador d'alçada.	60 €

Safata Ronyó plat gran X 5 unitats	60 €
Pots de pinces	28 €
Termòmetre digital X 2 unitats	25 €
Bolígraf negre x 6 unitats	5 €
Bolígraf vermell x 6 unitats	5 €
Targeta d'examen dels pacients X 1.500 unitats	70 €
Paper per a prescripcions X 20 paquets	75 €
Paper per a sol·licitud de proves al laboratori x 20 paquets	75 €
Guants d' examen x 20 caixa	20 €
Guants quirúrgics x 20 caixa	20 €
Tambor x 5 unitats	125 €
Torniquet x 20 unitats	60 €
Recipient gran x 5 unitats	75 €
Recipient mitja x 5 unitats	25 €
Recipient petit x 5 unitats	25 €
Autoclau	15 €
Instrument de preparació i sutura de punts x 10 dotzenes	300 €
SUBTOTAL 2	3.990 €

-Estoc inicial de medicines i materials:

Coto 50g x 15 rotllo	15 €
Embenat en rotlle 10 dotzenes	80 €
Gasa 10 dotzenes	90 €
Alcohol x 5 ampolles	15 €
Òxid d' hidrogen del 30% per escombraries	25 €
Iodo	20 €
Guix 7.5cm per 5cm 5 dotzenes	80 €
Penicil·lina x 25 caixes	75 €
Paracetamol x 25 caixes	50 €

Ibuprofè x 25 caixes	70 €
Augmentine x 25 caixes	60 €
Tractament de lesions cutànies x 5 pomades	30 €
Tractament paràsits intestinals x 30 caixes	50 €
Antitussigen x 10 caixes	30 €
Antidiarreic x 20 caixes	50 €
Antitèrmic x 25 caixes	70 €
Clavulàmic per les otitis x 10 caixes	25 €
Suero fisiològic x 30 caixes	25 €
Antihistamínics x 20 caixes	40 €
Col·liris x 20 caixes	20 €
Ketoconazol x 20 caixes	30 €
Permetrina 1% i 5%	50 €
SUBTOTAL 3	1.000 €

-Despeses viatge de coordinació:

SUBTOTAL 4 **600 €**

SUBTOTAL a): 8.090 €

b) Despeses fixes del projecte el primer any:

-Salari Infermera (120,00.- euros x 12 mesos):	1.440 €
-Conveni amb l'Ethio Hospital (180,00.- euros x 12 mesos):	2.160 €
-Contingències excloses (100,00.- euros x 12 mesos):	1.200 €
-Medicines (200,00.- euros x 12 mesos):	2.400 €
Subtotal b):	7.200 €

Total despeses del projecte: 15.290 €